

HVIDOVRE LOKALHISTORIE

AVEDØRE OG HVIDOVRE

Forstadmuseet / Hvidovre Lokalhistoriske Selskab
32. årgang—Nr. 2— 2014

Indhold

<i>Nyt fra formanden</i>	<i>af Ole Asbjørn Petersen</i>	<i>Side 3</i>
<i>Frederiksberg—Hvidovre før 1858</i>	<i>ved Jens Fr. Jørgensen</i>	<i>Side 4</i>
<i>Referat af generalforsamlingen 2014</i>	<i>af Ole Asbjørn Petersen</i>	<i>Side 12</i>
<i>Beretning fra generalforsamling</i>	<i>af Ole Asbjørn Petersen</i>	<i>Side 16</i>
<i>Det skete for 40 år siden</i>	<i>af Jens Fr. Jørgensen</i>	<i>Side 21</i>
<i>Fra 4. lilleput til Danmarksmester</i>	<i>af Ole Asbjørn Petersen</i>	<i>Side 24</i>
<i>Årsmøde i Dansk Lokalhistorisk Forening</i>	<i>af Frank H. Gudmand</i>	<i>Side 26</i>
<i>Hvorfor Mindernes Café</i>	<i>af Søren Hvas</i>	<i>Side 27</i>
<i>Opfordring til interesserede</i>	<i>af Jette Randal-Lund</i>	<i>Side 29</i>
<i>Louise Kofod Ahmts foredrag</i>	<i>af Ole Asbjørn Petersen</i>	<i>Side 30</i>
<i>Om 4 H-aktiviteter i Hvidovre</i>	<i>af Jens Fr. Jørgensen</i>	<i>Side 32</i>
<i>Medlemsarrangementer 2014</i>		<i>Side 34</i>
<i>Bestyrelsen og udvalg</i>		<i>Side 35</i>
<i>Bagside</i>	<i>Ketty Kristensen i 1974</i>	<i>Side 36</i>

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Rytterskolen Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre
Tlf. se bestyrelseslisten E-mail: hls@hvidovrelokalhistoriskeselskab.dk
www.hvidovrelokalhistoriskeselskab.dk

Forstadmuseet

Alarmpladsen 3, Avedørelejren, 2650 Hvidovre
Tlf. 36490030 E-mail: forstadmuseet@forstadmuseet.dk
www.forstadmuseet.dk

Redaktion: Jørgen Salhauge, Anja Olsen (ansvh.)
E-mail: redaktionenhls@live.dk

Tryk: Hvidovre RådhusTrykkeri. Trykt i 600 eksemplarer

Forsidefoto: Forår i Hvidovre Foto: Jette

NYT FRA FORMANDEN

Af Ole Asbjørn Petersen

Mandag den 10. marts afvikledes den ordinære generalforsamling. Efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig med Lars Bo Henriksen som kasserer, Jens Frederik Jørgensen som næstformand og Ole Asbjørn Petersen som formand. Referat og beretning fra generalforsamlingen kan læses andetsteds i bladet.

Et af vore medlemmer er ikke mere. Æresmedlem Kjeld Jørgensen har været med fra den spæde start i 1973. Han var KB- medlem og medlem af det kulturelle udvalg, hvor tankerne om en lokalhistorie i Hvidovre fandt grobund. Tankerne omsattes til virkelighed i 1978, hvor Jens Kristensen og Herluf Rasmussen blev de egentlige initiativtagere til dannelsen af Hvidovre Lokalhistoriske Selskab den 22. november. Kjeld Jørgensen var med i samtlige bestyrelser til han i 2002 trak sig tilbage. Æret være hans minde.

Mandag den 31. marts havde Forstadsmuseet inviteret interviewere, Kulturister, bestyrelsen i HLS og aktive i Forstadsmuseet til komsammen i Cirkusmuseets bygning. Forstadsmuseet ønskede på denne måde at sige tak for den indsats mange udøver i dagligdagen med Forstadsmuseet. Sam-

men med Forstadsmuseets ansatte blev det en både fornøjelig og udbytterig aften.

Poul Sverrild var indbudt til at tale om sit arbejde med Ph.d. afhandlingen. Man kan i sandhed sige, at en mere engageret ”studerende” skal man lede længe efter. Poul fortalte om sit arbejde med at beskrive Hvidovres udviklingshistorie, hvor bygningsmassen og dens historie er i fokus. I marts måned var han i Edinburgh for at redegøre for sit projekt omkring Grenhusenes bevaring og fredning. Grenhusene er Danmarks første tæt/lave byggeri, som Poul ikke mener, skal gå i glemmebogen.

Selskabet har modtaget en invitation til et seminar den 4.9.2014 i Den Gamle By i Aarhus om handsgartnerierne historie fra ca. 1850 til vor tid. Intet har været mere naturligt end at spørge Peter Holmenlund om, han kunne være selskabets repræsentant. Peter har været vores foredragsholder om gartnerierne i Avedøre/Hvidovre og har en enorm viden på området. Peter ønskes god tur, og måske vil vi i bladet kunne høre om hans oplevelser på seminaret.

Da det er sidste blad inden sommerens komme, vil jeg på bestyrelsens vegne ønske alle en god sommer.

Frederiksberg - Hvidovre Kommune i tiden før 1858.

Resume ved Jens Frederik Jørgensen

I 2008 udgav Historisk-topografisk Selskab for Frederiksberg et værk på 763 sider om Frederiksberg Kommune 1858-2008. Bogen er redigeret af Henning Bro og Helga Mohr fra Frederiksberg Stadsarkiv.

I bogens Del 1 (side 9-21) redegør Henning Bro for sognestyrets tid – tiden før 1858.

Denne periode er interessant for Hvidovre, idet Frederiksberg og Hvidovre i kirkelig og kommunal henseende udgjorde et fællesskab frem til 1858.

Nedenfor er sammenskrevet de afsnit, der specielt omtaler Hvidovre:

”Frederiksberg blev selvstændigt sogn i 1736. Sognet kom tillige til at omfatte Vesterbro på staden Københavns grund og sammenlagdes i 1747 som hovedsogn med Hvidovre, som anneksogn, i et fælles pastorat med én og samme præst.

I juni 1802 gennemførtes en midlertidig plan for fattigvæsenet på Sjælland, og året efter den endelige lov: Reglement for fattigvæse-

nets provisoriske indretning og bestyrelse på landet i Danmark af 5. juli 1803.

Der oprettedes særlige forsørgelsesområder, som blev fastlagt til at omfatte de enkelte sognedistrikter, og da Frederiksberg og Hvidovre udgjorde ét pastorat, kom dette også til at danne grænse for det lokale forsørgelsesområde. Til bestyrelse af områdets fattigvæsen skulle der nedsættes en sognekommision, og som i de andre landsogne bestod den af sognepræsten, politimesteren og en af de største grundejere, som fødte medlemmer samt særligt udpegede ”ansete” sognemænd – tre personer fra Frederiksberg og fire gårdmænd fra landsbyerne Hvidovre, Vigerslev og Valby i Hvidovre Sogn.

Frederiksberg-Hvidovre Fattigkommision afholdt normalt fire møder om året. Ved møderne fremstillede de fattige sig for kommissionen, der vedtog det næste kvartals fattigplan og på årets sidste møde behandledes forsørgelsesplanen for hele det følgende år samt den fattigskat, der skulle pålignes pastoratets beboere. Sognepræsten var i realiteten den daglige administrator af fattigvæsenet.

Han førte forhandlings- og regnskabsprotokoller og korrespondance.

For at kunne holde de fattige i beskæftigelse og huse gamle, syge og svagelige, der havde problemer med at klare sig hjemme, besluttede kommissionen derfor i 1812 at erhverve ejendommen "Den hvide Svane" i Allégade 33.

Den lange toetagers bindingsværksejendom indrettedes derefter med værelser, arbejdslokaler til dem, som skulle sættes i arbejde i stedet for understøttelse, spisesal, udsalgssted, magasin samt et marketeri, der skulle levere mad til husets beboere samt de fattige ude i forsørgelsesområdet, der fik særlig anvisning fra kommissionen

I 1832 opkøbte Fattigkommissionen Niels Brock Hansens gamle klædefabrik i Allégade 14 med tilstødende sidebygning, et mellemhus med bageri og endelig et større baghus.

Efter en større ombygning fremstod ejendommen i 1834 som et nyt fattighus.

Nok så afgørende var det, at der i det nye hus også blev indrettet et egentligt mødelokale for Fattigkommissionen med tilhørende "contoirskabe". Fattighuset i Allégade blev således Frederiksbergs og også Hvidovres første "rådhus"

og var i de følgende år mødestedet for fattig- og skolekommissionen.

Som en del af det reformprogram, enevoldsstaten gennemførte i årene lige efter 1800 indgik også en nyordning af almueskolevæsenets indretning og bestyrelse i landdistrikterne.

Til at føre tilsyn med og bestyre skolevæsenet nedsattes i 1808 også en skolekommission, der tillige omfattede Hvidovre og dermed fungerede parallelt med pastoratets fattigkommission. Præsten var formand for Frederiksberg-Hvidovre Skolekommission, hvis øvrige medlemmer bestod af dels såkaldte skolepatroner, udtaget blandt de grundejere, der besad mere end 32 tønder hartkorn, dels skoleforstandere udpeget blandt de "hæderligste" bønder. Som på forsørgelsesområdet tillagdes præsten også betydelige administrative opgaver inden for skolevæsenet, der omfattede sogneskolen på Frederiksberg og de gamle rytterskoler i Valby og Hvidovre.

Med landkommunalordningen af 13. august 1841 gennemførtes endelig det kommunale selvstyre på landet i lighed med det, der var skabt i købstæderne i 1837.

Trods Frederiksbergs langsomt stigende befolkningstal, landsteder, småhåndværk og spredte fabriksvirksomheder var sognet og

hele pastoratet betragtet som landkommune omfattende Frederiksberg hovedsogn og Hvidovre annekssogn.

Frederiksberg-Hvidovre Sogneforstanderskab kom til at omfatte præsten og de helt store grundejere som fødte medlemmer og 4-9, valgt af mænd over 25 år med landbrugsjord af en vis størrelse eller en bygning over en vis assuranceværdi...

Ud over vedligeholdelse og anlæg af offentlige veje og andre tekniske

anlæg, brandvæsen, opkrævning af kommunale skatter, bygnings- og sundhedsvæsen og høringsret på en række vigtige områder skulle sogneforstanderskabet som nogle af sine vigtigste opgaver bestyre skole- og fattigvæsenet.

Til varetagelse af fælleskommunale opgaver i amterne, så som politi- og arrestvæsen, landeveje og sygehuse, oprettedes med landkommunalordningen tillige amtskommuner eller amtsråds kredse, som de også kaldtes. Frederiksberg-

Niels Brock Hansens gamle klædefabrik i Allégade 14

Hvidovre Sognekommune underlagdes Københavns Amtsrådskreds.

Med den voldsomme byvækst, der samtidig (*midten af 1800-tallet*) igangsattes uden om Københavns gamle bykerne, smuldrede forudsætningerne for at få år gamle landkommunale fællesskab med Hvidovre, og det skabte grundlaget for oprettelsen af en selvstændig kommune for Frederiksberg Sogn.

Regeringen og Rigsdagen besluttede derfor at ophæve den såkaldte demarkationslinje, der af militære hensyn hidtil havde hindret permanent bebyggelse mellem Københavns fæstningsvolde og den linje, der fulgte Jagtvej, Falkoner allé og Allégade. På de frigivne arealer opstod i de næste 30-40 år i København Indre Nørrebro og Vesterbro og det første Østerbro, der i første omgang bebyggedes med villaer.

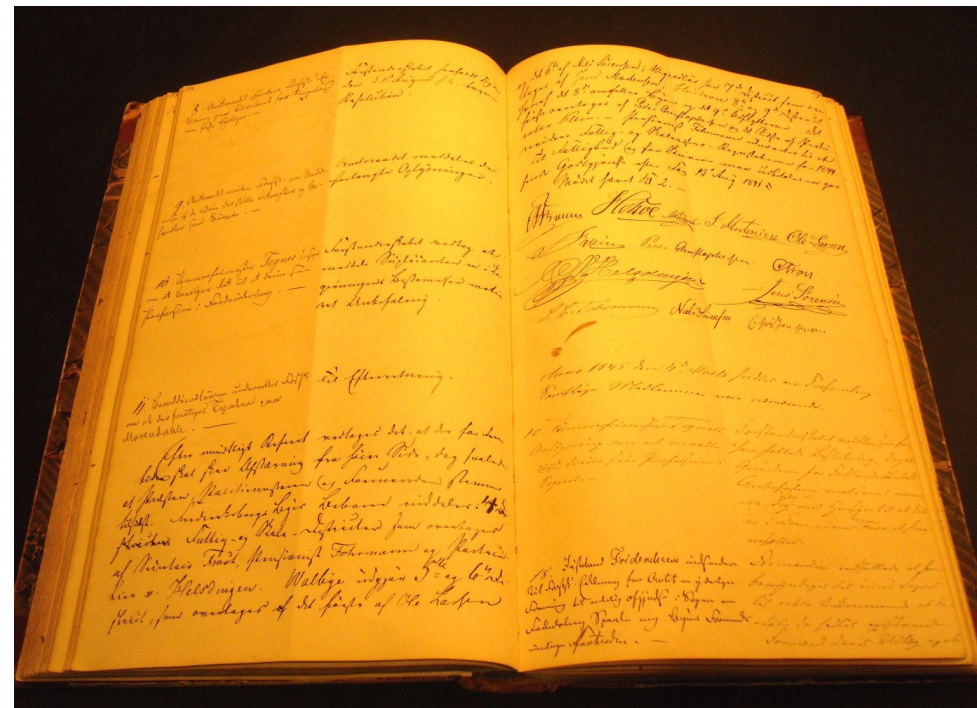
Med byggeriets frigivelse uden for København i 1852 og den efterfølgende byudvikling på Frederiksberg viste den landkommunale ordning sig hurtigt at være uhenigtsmæssig og helt ude af trit med de samtidige samfundsomvæltninger, der var sket siden dannelsen af Frederiksberg-Hvidovre Sogneforstanderskab i 1842.

Hvidovre Sogn vedblev at være et

rent landdistrikt, mens Frederiksberg var rykket op blandt landets største købstæder og i folketal kun blev overgået af København, Odense, Århus og Aalborg med henholdsvis 155.000, 14.000, 11.000 og 10.000 indbyggere. (*Frederiksberg: 8.000*) Byvæksten på Frederiksberg stillede helt nye og anderledes krav til de kommunale myndigheder med hensyn til skoler, fattigvæsen, vejanlæg, gas- og vandforsyning og andre tekniske anlæg, som det fælles landkommunale styre ikke var gearet til eller havde beføjelser til at løse.

Op igennem 1850'erne fremkom der da også fra flere sider forslag til en ændring af forholdene. Københavns Borgerrepræsentation og andre af kommunens embedsmænd fandt det mest naturligt at samle det bebyggede område under ét og pegede på en hel eller delvis indlemmelse af Frederiksberg. I Frederiksberg-Hvidovre Sogneforstanderskab tog man kraftigt afstand fra tankerne. I stedet luftede forstanderskabets frederiksbergske medlemmer en kommunal adskillelse af de to sogne som en mulig udvej, men medlemmerne fra Hvidovre satte sig imod.

Annekssognet havde relativt flere fattige og nød godt af fællesskabet med det mere velhavende Frede-

Fattigkommissionens protokol, der findes på Frederiksberg Stadsarkiv

riksberg, mens man herfra kom til at bære en stor del af nabosognets sociale problemer. For at få en nærmere forhandling om sagen nedsatte Indenrigsministeriet i 1855 et særligt udvalg med 5 repræsentanter for hver af sognene, men da udvalgets drøftelser blev resultatløse, vendte ministeriet sig året efter i første omgang mod en kommunal adskillelse.

I efteråret 1857 kom der dog skred i tingene. Regeringen havde stillet forslag om at udvide den københavnske bygningslov til også at omfatte Frederiksberg, og da Kø-

benhavns politidirektør på samme tidspunkt fremlagde udkast til en politimæssig og retlig indlemmelse af Frederiksberg, var der både i Justitsministeriet og Indenrigsministeriet overvejelser i gang om at tage skridtet fuldt ud og lade Frederiksberg indgå i Københavns Kommune. På den frederiksbergske side var indlemmelsesplanerne helt uacceptable. Sogneforstanderskabet afviste også blankt en sammenlægning af politi- og justitsvæsenet med København, og de frederiksbergske medlemmer af forstanderskabet gav efterfølgende deres tilslutning til et regulativ om

en særlig kommunal ordning af Frederiksberg. Regulativet sigtede mod en total kommunal adskillelse af Frederiksberg og Hvidovre og Frederiksbergs omdannelse til noget, der lignede en købstadskommune, og den 13. november afholdtes på sogneforstanderskabets initiativ et borgermøde om sagen i koncertpavillionen Odéon i Frederiksberg Allé.

Mødet var velbesøgt og endte med en resolution, der dels afviste en hel eller delvis indlemmelse af Frederiksberg Sogn i Københavns Kommune dels krævede, at de kommunale bånd til Hvidovre blev brudt, og at Frederiksberg omdannedes til en selvstændig kommune. Argumentationen var ikke til at tage fejl af. En indlemmelse i København ville føre til stigende skatter, faldende ejendomsværdier og en overførelse af de uheldige kommunale tilstande fra de københavnske brokvartererne bl.a. med hensyn til den utilstrækkelige bygningslov. Som selvstændig kommune med en ændret styreform og med større kommunale beføjelser ville de særlige frederiksbergske interesser derimod blive varetaget fuldt ud, ligesom man ville stå bedre rustet til at klare de nye kommunale opgaver på det tekniske område og inden for skole- og fattigvæsen.

På baggrund af Odéon-mødets

klare tilkendegivelser indbragtes Frederiksberg-regulativet som lovforslag i Folketinget af en lille kreds af tingets medlemmer, der var særligt engagerede i sagen. Selv om nogle politikere, bl.a. Orla Lehmann, fortsat talte for en indlemmelse i København, havde frederiksbergernes og borgermødets udmeldinger gjort indtryk på regering og Rigsdag. Grundholdningen herfra var helt entydig. Der måtte allerede nu findes en kommunal ordning for Frederiksberg, der svarede til byens udviklingstrin og ville muliggøre, at Frederiksberg og København i fællesskab kunne løse problemer af gensidig interesse. Tiden var ikke moden til en egentlig indlemmelse, men at den ville komme, var landspolitikerne dog ikke i tvivl om. Et af tingets medlemmer, Tscherning, udtrykte det således under lovforslagets behandling i Folketinget: "Lad nu Frederiksberg udvikle sig så godt det kan; Det udgør en naturlig enhed, og lad København se, om det kan vinde Frederiksberg, kun ikke ved tvang".

Ved lovforslagets behandling i det nedsatte folketingsudvalg, der i øvrigt enstemmigt anbefalede forslaget fremme, formuleredes en række grundsætninger, der skulle vise sig at få vidtrækkende konsekvenser. Skulle der gennemføres en sammensmeltning af de to kommuner, måtte den bygge på en

frivillig overenskomst. Tvungen indlemmelse fra statsmagtens side ville kun blive gennemført, hvis Frederiksbergs kommende kommunalbestyrelse "ikke ville eller kunne ordne de anliggender, hvis ordning også interesserer hovedstaden", eller den skulle vise "mangel på imødekommenhed, der forhindrede foranstaltninger vigtige for hovedstaden eller det almene vel".

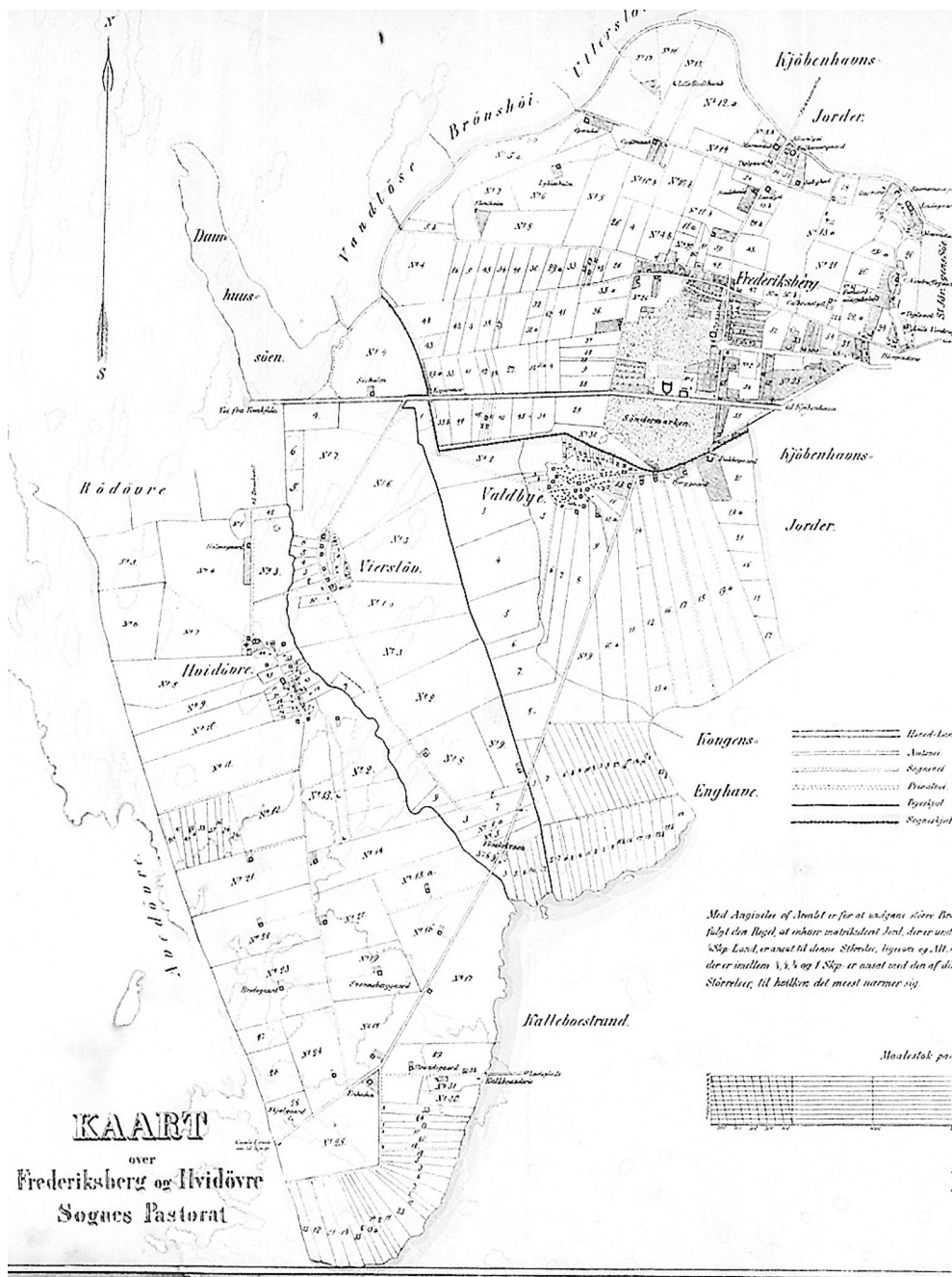
Med den argumentation og de forbehold blev lovforslaget vedtaget af Folketinget, og efter en kort behandling i Landstinget kunne Frederik VII, den 29. december 1857

underskrive "Midlertidig lov angående Frederiksberg Sogns økonomiske bestyrelse" – ordet "midlertidig" havde sneget sig ind for at antyde, at indlemmelses-spørgsmålet stadig stod åbent. Den særlige frederiksbergske kommunallov trådte i kraft den 1. juli 1858 og medførte, at Frederiksberg og Hvidovre fra da af blev to selvstændige kommuner."

Tak til Henning Bro for tilladelse til at bringe dette resume og til Frederiksberg Stadsarkiv for billedmateriale.

Sogneforstanderskabet havde også en særlig mødemappe i læder. Den findes på Frederiksberg Stadsarkiv. Mappen og den brug er tidligere omtalt i medlemsblad nr. 3-2012

Frederiksberg og Hvidovre sognes pastorat. Kortet er fra 1820

Referat af generalforsamlingen 2014

Generalforsamlingen fandt sted mandag den 10. marts kl. 19 i Lille Friheden

Valg af dirigent

Formanden, Ole Asbjørn Petersen bød forsamlingen hjerteligt velkommen og præsenterede de tilstedeværende bestyrelsesmedlemmerne. Charlotte H. Larsen og Jens Frederik Jørgensen var forhindret i at deltage.

På forslag fra formanden valgtes med klapsalver Jørgen Salhauge som dirigent. Jørgen Salhauge takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen var indkaldt med mere end de 14 dages varsel, som vedtægterne kræver. Jørgen Salhauge gennemgik den udsendte dagorden og oplyste, at der var 96 stemmeberettigede medlemmer til stede.

Bestyrelsens beretning

Formanden aflagde beretning for det forløbne år. Der henvises til beretningen, der findes her i bladet, men også findes på selskabets hjemmeside, "Beretninger, GF 2014".

Debat: På en forespørgsel om der var påtænkt arrangementer i anledning af 40 året for sammenlægningen af Hvidovre og Avedøre,

svarede formanden, at der i den anledning er planlagt en rundbordssamtale med Hvidovres tidligere borgmester Inge Larsen og tidligere borgmester, Martin Nielsen fra Glostrup.

Selskabets arbejde med oprettelse af en facebook side om Hvidovre i gamle dage blev anbefalet.

Dirigenten konstaterede, at beretningen med klapsalver var taget til efterretning af forsamlingen.

Forstads museets beretning (ved fungerende museumschef Anja Olsen)

Anja Olsen indledte med at fremhæve det vigtige for museet i at have en "støtteforening" - Hvidovre Lokalhistoriske Selskab - og endog en forening med et så stort medlemstal.

Derefter præsenterede hun det samlede personale på Forstads museet og roste den store indsats, de ydede. Hun gik derefter videre med at berette om Forstads museets aktiviteter.

Forstads museet har budt ind med faglig sparring i forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner i Hvidovre og Brøndby.

I Brøndby åbnedes i 2011 de første

Kløverstier, fodgængernes svar på Marguritteruten, i Brøndbyøster. I 2014 forventes de næste stier at åbnes i Brøndby Strand.

Sammen med Hvidovre Lokalhistoriske Selskab og Lokalhistoriskforening for Brøndby Strand er der indledt et indsamlings- og formidlingsprojekt om sommerlivet i 1900-tallet langs Gammel Køge Landevej.

I Hvidovre er der nedsat en interviewgruppe i samarbejde med Hvidovre Lokalhistoriske Selskab.

Af mere kuriøse indkomster kan nævnes fremkomsten af billeder fra stumfilmen Mens Pesten raser optaget på Brøndby Strandhotel. Filmen foregår i Indien, men er optaget med Brøndby Strandhotel

som kulisse, og hvor Køge Bugt udgør floden Ganges.

Den 29. juni kunne Avedørelejren fejre sit 100 års jubilæum, og dagen blev markeret med en folkefest, der varede fra tidlig morgen til sen aften.

Museet var primus motor i arrangementet på Vestvolden i anledning af årets Befæstningsdag den 28. september. Under Lisbeth Hollensens ledelse deltog 50 i cykelturen fra Horsedammen i Brøndby til den røde barak i Hvidovre. Barakken var udgangspunkt for Spionmysteriet, der var rettet mod børnefamilierne. Ca. 300 deltog og fik en unik oplevelse på volden, hvor tiden var skruet tilbage til 1914.

Også i år, var der mødt mange medlemmer op til Generalforsamlingen

Et af årets store arrangementer er julemarkedet i Avedørelejren. Med over 1200 gæster blev julemarkedet den 8. december det hidtil mest velbesøgte. Takket være et kommunalt tilskud skulle museet ikke selv stå for teltoplægningen, hvilket frigav ressourcer til at gøre markedet endnu bedre for både deltagere og gæster. Markedet blev åbnet af borgmester Helle Adelborg.

Sammen med Greve Museum og et tilskud fra Kulturstyrelsen blev hjemmesiden www.forstaden.nu lanceret i efteråret 2013. Hjemmesiden er en forlængelse af det store projekt Køge Bugt på Banen og har til formål at skabe en digital platform for undervisning i velfærds-samfundets historie.

Anja sluttede med at opsummere årets aktiviteter og gjorde opmærksom på Aeronautisk Dag i 2014 på Avedøre Flyveplads.

Beretningen blev taget til efterretning med klapsalver.

Fremlæggelse af revideret regnskab

Selskabets kasserer, Lars Bo Henriksen henviste til det med dagsordenen udsendte regnskab. Han kommenterede enkelte poster i regnskabet.

Indtægter lå tæt på det forventede, og på udgiftssiden blev stigningen

i arrangementer og PR og andet omtalt. Stigningen i arrangementer skyldtes Rytterskoledagen med musik og sang med rødder i Hvidovre, og stigningen i PR og andet skyldtes medfinansiering af Søren Østergaards publikation om Vestvolden i Hvidovre.

Udgiften til bladfremstilling var i 2013 lavere, idet der blot var betalt for 3 numre

Der blev spurgt om budget for 2014, hvortil kassereren svarede, at bestyrelsen arbejdede med et budget, og man ville overveje at sende et budget med for 2015 til næste års generalforsamling.

I et indlæg fra salen blev der udtrykt ære og respekt for, at en aktiv bestyrelse kunne gennemføre sin virksomhed med en udgift på kun 464 kr. til bestyrelsesmøder.

Dirigenten konstaterede, at regnskabet var godkendt med forsamlingens klapsalver.

Fastlæggelse af kontingent

Kassereren oplyste, at bestyrelsen foreslog uændret kontingent for 2014. 125 kr. og 100 kr. for "pensionister/efterlønsmodtagere og lignende". Forslaget godkendes.

Behandling af indkomne forslag

På dirigentens forespørgsel be-

Valg af revisor og revisorsuppleant

Formanden oplyste, at den nuværende revisor, Hubert Steffensen og den nuværende revisorsuppleant, Inge Larsen, var villige til genvalg. Forsamlingen godkendte dette med klapsalver.

Eventuelt

Dirigenten takkede for god ro og orden og afsluttede Generalforsamlingen kl.20.15.

Formanden takkede Jørgen Salhauge for hans ledelse af generalforsamlingen og bestyrelsesmedlemmerne for et godt samarbejde gennem året.

Ole Asbjørn Petersen – referent.

Referatet er godkendt af: Dirigenten, Jørgen Salhauge og kassereren, Lars Bo Henriksen

Efter generalforsamlingen viste fungerende museumschef Anja Olsen filmen om institutionen Hvidborg. Filmen er optaget i 1956/57 og viser, hvordan de udsatte drenge gererer sig både i det daglige arbejde og ved mere fornøjelige stunder. En film, der både fik smil og minder frem i forsamlingen.

Anja beretter om Forstadsmuseets mange interessante aktiviteter

kræftede formanden, at der ikke var indkommet forslag.

Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter

Formanden oplyste, at i 2014 er Frank Horsfelt Gudmann og Lars Bo Henriksen på valg. Begge er villige til genvalg.

Forsamlingen genvalgte de 2 med klapsalver. Bestyrelsen foreslog, at Birte Gerdes og Gitte Jakobsen valgtes som suppleanter for 1 år. Forsamlingen godkendte dette med klapsalver.

Beretning den 9. marts 2014

Sidste år afholdtes generalforsamlingen den 11. marts i Lille Friheden. Benny Riisager valgtes at stoppe som suppleant og Gitte Jacobsen blev nyvalgt. Som suppleant genvalgtes endvidere Birte Gerdes og pladserne som revisor og revisorsuppleant førte til genvalg af Hubert Steffensen og Inge Larsen

Efterfølgende konstituerede bestyrelsen sig med Ole Asbjørn Petersen som formand, Jens Frederik Jørgensen som næstformand og Lars Bo Henriksen som kasserer.

I den forløbne periode har bestyrelsen haft 11 bestyrelsesmøder og diverse udvalgsmøder. I dagligdagen arbejder vi med et forretningsudvalg, et arrangementsudvalg, et kommunikationsudvalg og et kulturstudvalg. Den nedsatte interviewgruppe har interviewet ca. 55 personer, der alle er med til at få øget vores kendskab om Hvidovres fortid, og gruppen har nu 7 interviewere. Yderligere 35 venter på at blive interviewet. Der kan godt bruges flere som interviewere. Henvendelse til Jens Frederik Jørgensen.

Sammen med Forstadsmuseet og Lokalhistorisk Forening for Brøndby Strand deltager vi i et formidlingsprojekt om sommerli-

vet langs Gammel Køge Landevej i Hvidovre og Brøndby. I øjeblikket er vi i indsamlingsfasen og har kontakt med flere, der har oplevelser omkring Gammel Køge Landevej. Er der nogen, der har lyst til at komme med deres egne oplevelser, er de velkomne til at henvende sig til Forstadsmuseet eller formanden.

Et af selskabets formål er at støtte bevaringsinteresser, lokalhistoriske udgivelser og anden formidling af den lokale historie. Det har betydet, at vi har udtalt os om bevaringsværdige bygninger i 4 tilfælde.

Facebook er blevet et medie der, ikke mindst blandt den yngre del af befolkningen, har grebet om sig. På baggrund af en medlemshenvendelse har bestyrelsen valgt at se på mulighederne for, om vi i selskabet kan gøre brug af dette medie. Der er nedsat et udvalg, som i medlemsblad nr. 2 vil fortælle om, hvor langt vi er kommet.

Selskabet har været arrangør af eller deltaget i 15 arrangementer siden sidste generalforsamling.

Den 20. marts besøgte vi Ejbybunkeren på Vestvolden i Rødovre og hørte om dens betydning under Den Kolde Krig.

Den 14. april var der arrangeret en meget interessant kirketur i Hvidovre. Med bus besøgte vi forskellige kirker og oplevede, hvordan repræsentanter for andre trosretninger fortalte engageret om deres tro. Der er meget flotte kirker i Hvidovre. Først Nusrat Djahan moskeen på Eriksminde Allé, så den katolske kirke på hjørnet af Hvidovrevej og Strøbyvej. Bussen kørte videre til Maria Magdalene Kirken på Hvidovre hospital med slutmål i Avedøre kirke. Hvert sted med sit smukke særpræg og fortræffelige repræsentanter for de respektive trosretninger.

4. maj afviklede vi en Rytterskole-dag, hvor omdrejningspunktet var musik og sang med rødder i Hvidovre. Borgmester Helle Adelborg indledte dagen, og så gik det ellers derudad med Uffe Schønnemann som konferencier. Stemningen høj og de optrædende ligeså.

Onsdag den 20. maj var der rundvisning i Avedøre landsby. Endnu en gang var Lis Holmenlund en glimrende guide, og lavets oldermann, Johnni Andersen, sluttede af i den gamle skole med fornøjeligt at fortælle om stort og småt fra livet i landsbyen. Der blev spurgt til Sprøjtehusets tilstand. I bestyrelsen har vi fulgt sagen nøje og har været i kontakt med såvel Hvidovre kommune som Kriminalforsorgen. Kriminalforsorgen,

der ejer Sprøjtehuset, har senest rettet henvendelse til pensionen Kastanienborg med henblik på om en renovering af Sprøjtehuset kunne indgå i eventuelle fremtidige beboerrelaterede aktiviteter. Der afventes svar.

Avedøre Lejren fejrede 100 års jubilæum den 29. juni. Et stort og flot arrangement, hvor Avedøre Lejrens sidste kommandant, Knud-Anthon Knudsen, var indleder sammen med fungerende museumsleder Anja Olsen. Interviewgruppen havde en travl dag og fik interviewet 7 tidligere soldater

Den 16. september lagde Rytterskolen lokaler til et eftermiddagsarrangement med tidligere formand for Kulturrådet og nuværende formand for filmklubben Jørgen Stoltze.

Selskabet deltog i Frivillighedsugen og stillede op i Frihedens Butikscenter lørdag den 21. september og onsdag den 25. september. Torsdag den 26. september holdt vi åbent hus i Rytterskolen, hvor 25 gæster mødte op både medlemmer og ikke – medlemmer. Rytterskolelederne giver mulighed for snak om ”gamle dage”; snakken går livligt, og der er allerede fastlagt en ny Rytterskoleleders dag torsdag den 6. november i år.

Nyhavn og Kongens Nytorv var emnet, da et af vore medlemmer,

Palle Plambeck Olsen, den 2.oktober med stor indsigt og humor var fortæller. Dagen følges op af et besøg de to steder den 8. maj

Den 18. november var tidligere amtsborgmester og folketingsmedlem, Per Kaalund, gæst i Lille Friheden. Et spændende foredrag fra en aktør med indblik i magtens cirkler og et stadigt glødende engagement for udviklingen af Vestegnen.

I forbindelse med julen deltog vi med stande i Medborgerhuset fredag den 29 november – søndag 1.december og i Avedøre Lejren den 8. december. Begge steder var der mange besøgende, og det gav lejlighed til at tale med interesserede, og vi fik flere nye medlemmer.

”En hollænder kom til byen” var titlen på Cornelia de Place Hansens foredrag den 20. januar i år i Lille Friheden. Oplevelserne som nytilkommen, betydningen af nærvær med venner og præstegerningen ved Husum Kirke var omdrejningspunktet. Stort var bifaldet, da Cornelia var erklærede sig villig til at komme og fortælle om sin barndom i Rotterdam under 2. verdenskrig.

Museumsmedarbejder, ved Greve Museum Louise Ahmt, fortalte den 24. februar i Auditoriet i Avedøre Lejren om Danmark un-

der !. verdenskrig og specielt om de tanker, der ligger bag det nye museum om 1. verdenskrig, der placeres på Mosede Fort og åbner i august 2014.

Arrangementsudvalget har planlagt følgende arrangementer i 2014:

Lars Bo Henriksen fortæller i Rytterskolen om sit fodboldliv som dreng og ung i Hvidovre Idrætsforening onsdag den 2. april

Palle Plambeck Olsen tager os med på tur i Nyhavn og Kongens Nytorv torsdag den 8. maj

Medlemsudflugt til 1. verdenskrigs museum på Mosede Fort planlægges, når program for besøg på museet udgives.

Fungerende leder af Forstads-museet, museumsinspektør Anja Olsen og Poul Sverrild fortæller om sidste nyt fra det lokalhistoriske og kommende opgaver mandag den 27. oktober i Auditoriet

Rytterskoleleders dag torsdag den 6. november.

Selskabets Kulturister.

Igen i år skal siges tak for den store indsats I yder. Det kan ikke siges tydeligt nok: ”Uden jeres medvirken ved omdeling af vores medlemsblad ville selskabets økonomi se ganske anderledes ud”. Når der

er forfald, træder en ny gerne ind eller en tager en ekstra rute med bladuddeling. Det er flot gjort. Vi kunne godt bruge yderligere 2-3 personer. Man kan henvende sig til Jette Randal-Lund.

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab har tilsluttet sig Kulturtogsrådet gennem Fritidsbutikken i Avedøre og er med til at få oplysninger frem om Stationsbyens historie.

Gennem mange år har vi været aktive i samarbejdet omkring Københavns Befæstning og dets anlæg. Dette storslåede naturområde med historiske oplevelser på voldene, oversvømmelsesarealerne i nord og søforterne i Øresund er næsten enestående i europæisk historie. Både selskabet og Hvidovre kommune er aktive medspillere.

I år forlader formanden for Københavns Befæstningsforening efter 9 år som formand, Ole Asbjørn Petersen, posten og kan overlade den til et af vore medlemmer, nemlig Søren Østergaard.

I 2012 skrev Søren Østergaard, bogen: "Langs Vestvolden i Hvidovre- fra syd til nord". Vi har i et tidligere medlemsblad fortalt om bogen, der rummer stor set alt, hvad der er værd at vide om vores del af Vestvolden. Selskabet har støttet med ca. 18.000 kr., og bogen kan stadig købes i Forstads-

museet for en pris af 50 kr. Her kan man også købe Viggo Nørregaards bog: "På sporet af ugens avis, Signalement af Hvidovre Avis og familien Madsen". Denne bog er også støttet af selskabet.

Der er nu 435 medlemmer i vores selskab.

Vores medlemsblad udgives i samarbejde med Forstads-museet. Bladet udkommer 4 gange årligt og i et oplag på 600. Økonomien har holdt ikke mindst via besparelserne ved Kulturisternes bladomdeling. Bladet redigeres af Jørgen Salhaug og kommer i farver med et sideantal mellem 28 og 40. Forstads-museet og selskabet vil gerne medvirke til indsamling af fortællinger, erindringer, billeder m.v. om vores fælles lokalhistorie, der så kan bringes i medlemsbladet. Er der nogen, der har noget at fortælle om livet i Hvidovre/Avedøre, vil vi meget høre om det. Det gælder alle samfundsområder kultur, sport, erhvervsliv, kirke, foreningsliv såvel som boligområder.

Vores hjemmeside besøges af et stigende antal brugere. De tidligste numre af medlemsbladet er i gang med at blive scannet, så det bliver muligt at se alle tidligere årgange på hjemmesiden. Vi håber på, at få udarbejdet en indholds-oversigt, så det er nemt at søge efter artikler, steder og navne.

Det vil også være af stor værdi for bl.a. skolerne, når den nye skole-reform går i gang. I det arbejde har vi valgt at deltage.

Redaktør af medlemsbladet, Jørgen Salhaug, er også webmaster på vores hjemmeside Hjemmesiden bestræber sig på at være så aktuel som mulig og sørger samtidig for uddybende kommentarer omkring de enkelte arrangementer.

Rytterskolen trænger til en kærlig hånd. Vi har derfor igen skrevet til Teknisk Forvaltning om såvel indvendig som udvendig vedligeholdelse. Godt vejr og økonomi afventes.

Som medlem af Dansk Lokalhistorisk Forening har vi deltaget i det årlige arrangement og generalforsamling på Dalum Landbrugsskole. Her er som sædvanlig god lejlighed til at træffe andre med interesse for det lokalhistoriske og udveksle erfaringer.

I lighed med sidste år har vi haft et godt og praktisk samarbejde med Slægtsforskerne gennem vores fælles tilholdssted i Rytterskolen. Der er kommet nye retningslinjer for udlån af Rytterskolen. Sammen med Forstads-museet råder Lokalhistorisk Selskab i hverdagen over det lille mødelokale og kontor. Skolestuen skal fremover bookes af brugerne og altså også af

os. Man kan mærke, at der i dag er flere brugere. Der slides på interiøret.

Ved alle pladser har vi i også i år anbragt vores folder om selskabet. Det er vores håb, at I tager den med hjem og præsenterer den for slægt og venner. Samtidig vil vi minde om vores nyskabelse. Giv et gavebevis til gode venner og bekendte, der har lyst til at høre om Hvidovres historie. Det koster 100/125 kr. og er en god anledning til at mindes gamle dage. I kan se og købe gavebeviset hos Frank Gudmann Horsfeldt.

Til slut vil jeg afslutte bestyrelsens beretning med at takke alle, der på den ene eller måde har bidraget til selskabets drift eller har givet en hånd med ved vores arrangementer. Det drejer sig i første omgang om Forstads-museet og dets ansatte. En særlig tak til Bodil og Laurs, der en stor del af året har sørget for kaffe, the og ofte hjemmebag til vores arrangementer.

Beretningen afsluttet den 9. marts 2014

På vegne af bestyrelsen

Ole Asbjørn Petersen, formand

Det skete i Hvidovre/Avedøre for 40 år siden - i 1974

Af Jens Frederik Jørgensen - med Hvidovre Avis-1974 som kilde.

Januar: Kommunalbestyrelsen overlader Risbjerggårds store sal og terrasse til HIPS. Debatten om den beslutning fylder meget i Hvidovre Avis de kommende måneder.

Januar: Tonny Landy og Tove Hyldgaard flytter efter at have boet 8 år i Rosenhøj til et hus i Charlottenlund.

Februar: Hvidovre Curling Club – herreholdet - vinder sit første danmarksmesterskab.

Februar: Herluf Rasmussen opstiller til kommunalbestyrelsesvalget på sin egen liste – Medborgerlisten.

15. februar: 248 tilhørere betaler hver 5 kr. for at komme ind at høre Mogens Glistrup fortælle om Fremskridtspartiets program i Medborgersalen.

1. marts: Hvidovre Hospital indvi- es.

5. marts: Valget til kommunalbestyrelsen for den nye Hvidovre kommune får dette resultat: Socialdemokratiet 7, Det radikale Venstre 1, Det konservative Folkeparti 4, Socialistisk Folkeparti 2, Danmarks kommunistiske Parti 2,

Medborgerlisten 1, Fremskridtspartiet 2. Svend Aagesen genvælges som borgmester.

30. marts: Borgmester Svend Aagesen ankommer i helikopter til fejring af Rebæk Søpark Butikbys 30 års jubilæum.

1. april: Hvidovre og Avedøre lægges sammen til én kommune.

1. april: Det er 10 år siden, at Jens Otto Krag med en gravko tog den første mundfuld af den sump, der nu er et industrikvarter – Avedøre Holme.

1. april: Det første beboermøde afholdes i Stationsbyen, hvor der da bor 300.

April: 7 familier bliver hjemløse ved storbrand i "Hvidovrebo", Strandhavevej 76-84.

April: Ugudeligt er overskriften til notitsen om, at sognepræsten i Avedøre, Niels Chr. Christensen, Ørumvej 23 ved et indbrud i påsken er blevet frastjålet 584 kr. i kontanter og en del smykker.

April: Hvidovre forbliver telefonisk 01-område, mens andre forstadskommuner går over til "interurbanområde" 02. KTAS har i 1973 820.217 abonnenter, der i alt i 1973 fører 1.111.000.000

samtaler.

Maj: Sangerinden Birthe Kjær (fra Hinnerup) flytter ind i det forhenværende vandtårn på Grønholtvej.

Maj: Irene Bidstrup, Gl. Køge Landevej 281 B – mor til 5 børn og en kvinde, der overkommer det utroligste vælges som Årets Fru Hvidovre.

Maj: Borgmester Svend Aagesen får under ophold i Sporento i Italien en blodprop i hjertet og er sygemeldt i 3 måneder.

18. maj: Hvidovre Hjemmeværn fejrer sit 25 års jubilæum med opvisninger omkring Avedørelejren – forskellige krigsøvelser, faldskærmsnedkastning og skydning.

Maj: Kommunens lejrskoleskib – Jette Jan stikker til søs fra Skagen på sit første togt med Gunnar Høi som kaptajn og Steen Sehested som styrmand. Togtet afsluttes ved Hvidovre Havn, men lavvande og frygt for sandbanker gør, at kaptajnen ikke tør sejle ind i Hvidovre Havn.

1.pinsedag: Start på salget af 149 parcelhuse, der bliver bygget på den gamle Kettegaard (på Kettevej) med omliggende gartneri.

Juni: Skal Strandmarksskolen rives ned for at give plads til en ny skole. Det er det store diskussions- emne i 2. halvdel af året. Med Ketty Kristensen i spidsen deltager

1.800 i protestmøde, og der afleveres 11.000 underskrifter til kommunalbestyrelsen, der vælger at udsætte beslutningen.

Sønderkærskolen har 50 års jubilæum og får støtte til optagelse af en skolefilm.

1.august: Enghøjsskolen etape 1 tages i brug. Etape 2 tages i brug 1.10.1974.

19. august: Postvæsenet indskrænker udbringningen, så der nu kun er 1 ombæring.

26. august: Simon Spies gæster receptionen i forbindelse med åbningen af diskotek Boblen, Hvidovrevej 137.

29. august: Overskriften i Hvidovre Avis er: HIF helt i bunden. Årsag: Nul taktik og ny dommerfaldese.

August: Det særlige Bygningssyn mener ikke, at Risbjerggård er værd at bevare.

September: Der afholdes DDR-uge i Hvidovre med bl.a. sang, musik, film, udstillinger og kunstskejteløb.

22. september: Baptistmenigheden indvier Broholmskirken på Hvidovrevej.

Oktober: 1. spadestik tages til Danske Handelsrejsendes Plejehjem.

1. november: Strandmarksskolen fylder 40 år.

3. november: HIF må rykke ned i 2. division.

November: Der gives tilladelse til, at dele af Rebæk Søparkbebyggelsen udstykkes i 500 ejerlejligheder.

December: Amtet vedtager at videreføre Avedøre Havnevej fra Gammel Køge Landevej til Avedøre Holme. Beslutningen starter en voldsom debat.

2. december: Med 1 stemmes flertal vedtager kommunalbestyrelsen at godkende byggeriet af et højhus i Avedøre Stationsby (Store Hus).

På Forstadsmuseet kan man læse Hvidovre Avis helt tilbage fra 1930.

14. oktober. Natten til 14. 10 kører et 110 tons tung MY-lokomotiv ned på Hvidovrevej mellem de to jernbanebroer ved Hvidovre Station.

Den nye kommunalbestyrelse i Hvidovre 1974 (Udklip fra Hvidovre Avis)

Fra 4. lilleput til Danmarksmester i fodbold

Af Ole Asbjørn Petersen

Tirsdag den 2. april var Lars Bo Henriksen foredragsholder ved en Rytterskoledag i Hvidovre Lokalhistoriske Selskab. Lars, der er selskabets kasserer, skulle fortælle om sit liv i Hvidovre Idrætsforening (HIF) med særlig vægt på tiden fra starten i 1949 til kulminationen i 1966, hvor HIF blev mestre i dansk fodbold.

Lad det være sagt med det samme:” Det blev en guldgrube med en blanding af facts, anekdoter og minder, som deltagerne i den fyldte Rytterskole nød i fulde drag.”

Barndomsårene

I 1949 hørte Lars fra kammeraten Frank om spillerne i HIF: Kurt Svendsen med den halve arm, Jørgen Ziegler og ikke mindst om en, der hed broemand (rigtige navn Erik Larsen), der havde et skud, som det tog Frank halve timer at berette om. Så blev interessen vakt for at komme i HIF, og boldspillet blev forlagt fra Kærmark til opvisningsbanen (den nuværende bane 2).

Lars første kamp var efter et års tid mod KB. HIF tabte 2-0, og

holdtes bedste mand var nuværende forretningsfører, Niels Nielsen. Niels spillede venstre wing, en plads han har beholdt på alle hold, til han for få år siden stoppede som aktiv spiller i 70 års alderen.

Ungdomsårene

Ungdomsårene i HIF var præget af opgang på det spillemæssige område, og en fortjent sejr i Talentturneringen satte HIF på Danmarkskortet. Under Palle Johansens ledelse vandt HIF ved at slå Fynske Landklubber med 4-3. Kampen blev transmitteret i fjernsynet. En anden ting, der var med til at bringe HIF på Danmarkskortet var, at Niels Erik Madsen i disse år skrev i Ekstrabladet under navnet nem og fortalte om HIF's fortjenester. Typisk fik Niels Erik en leder fra den klub, vi skulle møde om søndagen til at komme med en udtalelse, der gjorde, at endnu flere mennesker skulle op og se, hvordan holdet reagerede på det. Niels Erik løste siden flere store opgaver i klubben og er i dag æresmedlem.

Familierelationer

Det var mere end fodbolden, der gjorde HIF til noget særligt. Et

særligt træk i 50'erne var familierne med navne som Ziegler og Svendsen, der satte deres store præg på klubben. Et andet særpræg var relationen mellem håndbold og fodbold. Flere af spillerne fra de to afdelinger blev gift med hinanden. Der kan nævnes Palle Johansen og Anni, Jørgen Ziegler med Annelise og Jørgen Skov med Vesla. Senere kan nævnes John Steen og Lena og Ole og Birthe Alstrøm.

Trænerens betydning

Trænergerningen er af stor betydning, og Lars mener, at ansættelsen af Niels Hansen som træner i ungdomsafdelingen var en afgørende faktor for den senere succes. Holger Sørensen og Sigfred Henriksen var initiativtagere til satsningen. Ungdomstræneren fik mere i løn end 1.holdstræneren. Niels Hansen var utrolig respekteret. Han stillede store krav til sig selv og sine omgivelser, og rundt om ham var der nærmest en aura af orden og kvalitet. Senere kom den tidligere Fremmer, Bendt Jørgensen til klubben som træner. Han fik træningsmæssigt og kampmæssigt motiveret os i en grad, så vi om søndagen kæmpede både for klubben og Bendt. I 1966 rejste Bendt Jørgensen til Vejle og Ernst Netuka til Hvidovre. Ernst havde stor taktisk forståelse for spillet,

og Lars fik en placering på holdet, så han nok var Danmarks første sweeper.

Der blev ikke scoret mod HIF i de første 5 kampe; først i den 6. mod KB gik det galt. Bagud 2-0 ved pausen lykkedes det HIF at slå KB med 4-2. En kamp, der gav troen på, at titlen kunne nås.

Det lykkedes som bekendt.

Danmarksmesterskabet var hjemme.

Medspillere

Undervejs har Lars fortalt om de mange gode medspillere og kammerater, der har været i hans omgangskreds. John Steen Olsen, Leif Sørensen, John Petersen, Allan Hebo Larsen, John Worbye, Ib Malthe, Finn Cyril, Preben Krage-lund, Jørgen Jespersen osv. Listen er lang og alle omtalt med respekt og hengivenhed.

Vi fik en dejlig eftermiddag, og jeg har lyst til at citere Lars afsluttende bemærkninger: "Når jeg ser tilbage på tiden fra 1949 til 1966, føler jeg mig privilegeret. Jeg har fået lov til at spille med rigtig gode medspillere, har haft højt kvalificerede ledere og trænere og været med i et forløb, jeg stadig husker med glæde".

Årsmøde i Dansk Lokalhistorisk Forening

Af Frank H. Gudmann og Lars Bo Henriksen

Under titlen "Det danske folkesamfunds tilblivelse i hundredåret 1814 - 1914" afvikledes 2014-års mødet i DLF på Dalum Landbrugsskole 4. - 6. april.

Vort selskab var i år repræsenteret af Frank og Lars fra bestyrelsen.

I år er det 200-året for skoleloven af 1814, 150-året for krigen i 1864 og 100-året for starten af 1.verdenskrig, så det var oplagte emner at tage fat på. Og det blev der da også gjort med nogle rigtig gode foredrag.

En af foredragsholderne var Rasmus Glenthøj, som lige har udgivet bogen "Sønner af de slagne" om 1864-krigen. Han beskrev fredag aften meget levende optakten til den krig, som efter hans mening havde været noget nær uund-

gælig for den danske regering.

Lørdag var vi i dårligt vejr på udflugt til Slipshavn ved Nyborg og Nyborgs volde med en lokalhistoriker som en glimrende guide.

Ved generalforsamlingen om eftermiddagen blev Aase Windeballe med akklamation genvalgt som formand, mens Erik Helmer Pedersen efter mange år i styrelsen valgte at udtræde.

Årsmødets højdepunkt var et multimedieshow på næsten 3 timer lørdag aften ved højskolelærer Lars Thorkild Bjørn, som meget inspirerende fortalte om Christen Kolds liv og virke i en vekselvirkning mellem billeder og musik.

Alt i alt en særdeles interessant og givende week-end.

Hvorfor Mindernes Café i Stationsbyen?

Af Søren Hvas, sagsbehandler Avedøre Stationsby, sydafsnittet.

Afdelingsbestyrelsen og de ansatte på Ejendomskontoret i Avedøre Stationsby, Sydafsnittet, har gennem længere tid talt om, at det nu var ved at være 40 år siden, at den første del af Stationsbyen stod klar til indflytning. Skulle det fejres? Hvis ja, så hvordan?

Gennem vores lejemaalsarkiv eller rettere løbenumrene på den enkelte af Sydafsnittets ca. 1000 boliger kunne vi identificere de boliger, der kun havde haft én lejekontrakt siden første indflytning. Der er nemlig et nyt løbenummer, hver gang en ny familie flytter ind. Vi fandt 22 lejemaal, som stadig var beboet af dem, der flyttede ind da boligerne stod færdige i 1973 til 74. Dermed fik vi en chance for at give disse beboere en særlig opmærksomhed.

Sydafsnittet er som resten af Stationsbyen et tæt boligområde med mange venskaber og bekendtskaber på kryds og tværs. Da nyheden om at vi ville give beboerne i disse 22 lejemaal en særlig opmærksomhed, var der andre beboere der, meldte sig på banen: "Vi har også boet her lige så længe, vi er bare flyttet til en anden lejlighed i afde-

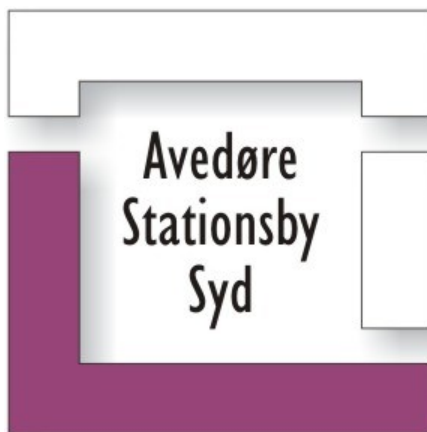
lingen gennem årene".

Gennem de gamle venskaber og bekendtskaber fik vi kontakt med endnu flere, som havde valgt at bo i afdelingen gennem deres liv de sidste 40 år. Vi har ikke haft mulighed for at finde alle de der tilhører "oprindelige beboere" men som bor i andre en de oprindelige lejligheder, så nogle kan have følt sig overset.

At bo 40 år i Sydafsnittet

Hvem er det der har boet her alle disse år? Hvor kom de fra? Hvad var deres baggrund da de flyttede ind? Hvorfor faldt de til? Hvor er de nu i deres liv?

Der er mange fortællinger fra dem

Sydafsnittets logo

der har boet her i 40 år. Nogle blev udsaneret fra baggårde i København. Andre flyttede ind, fordi der var arbejde på Avedøre Holme eller i Hovedstaden. Nygifte fandt deres første bolig her. Unge fandt en ungdomsbolig. På 12 måneder fra december 1973 til december 1974, fandt over 2000 mennesker en ny ramme for deres eget liv, et nyt naboskab og fællesskab.

Avedøre Boligselskab og afdelingsbestyrelsen i Sydafsnittet besluttede sig for at fejre at det er 40 år siden Stationsbyen blev en ny ramme for livet for mange mennesker, familierne og naboskabet. De kommende år vil vi fejre Store Hus der blev færdigt 3 år senere og endelig Nordafsnittet der er den yngste i familien af de 3 boligafdelinger der i dag udgør Avedøre Boligselskab.

Mindernes Café - En søndag i april i Stationsbyen

Den 6. april 2014, kom op mod 40 af de beboere (og 3 af deres nu voksne børn) der havde boet her i 40 år og som vi havde kunnet finde og dermed invitere til en hyggelig dag i Mindernes Café. Forstadsmuseet, Fritidsbutikken og Lokalhistorisk selskab tog styringen af dialogen med beboerne. Minder og billeder blev delt. En aktiv gruppe af beboere i Stationsbyen "Historiegruppen" havde arbejdet med at skabe en kreativ og flot ramme om Mindernes Café.

De havde sørget for billeder, plancher og dokumenter som inspirerede alle deltagere.

Vi ser frem til samarbejdet om at få dokumenteret og uddybet denne del af livet i Stationsbyen.

Jubilæumsfest den 1. juni.

Avedøre Boligselskab har besluttet at invitere beboere, hvidovreborere og alle andre der har lyst til en stor familiegadefest den 1. juni 2014. Her vil der være udstilling af de materialer der er indsamlet af "Historiegruppen" og på Mindernes Café.

Familier, børn og unge vil de kommende uger blive inviteret til at deltage i forberedelser til gadefesten. Vi har fået samarbejde med dygtige kunstnere, dansere, gøglere og musikere, som vil tilbyde alle interesserede at øve sig på at deltage i festen. Maskeværksteder, træning i rytmer og meget andet er på programmet, hold øje med mulighederne eller kontakt ejendomskontoret i Sydafsnittet (shv@ejendomskontoret.info) , hvis I vil være med.

Opfordring til interesserede!

Af Jette Randal-Lund

Vi efterlyser ny kaffe m/k til vores arrangementer og flere bude til udbringning af medlemsbladet.

KULTURISTER i HLS er frivillige hjælpere til arrangementer, det kan være opstilling af bod og pasning af disse, bladudbringning og lignende. Alt efter aftaler fra gang til gang, og hvad man har lyst/tid og kræfter til. Vi er omkring 21 af slagsen, og der er behov og plads til flere.

INTERVIEWGRUPPEN har i sin nuværende form eksisteret siden september 2012. Gruppen består

Der er stor travlhed og intenst arbejde, når medlemsbladene skal klargøres til omdeling. Her kunne der nok bruges flere hænder, også til selve omdelingen.

af personer fra medlemsskaren i Lokalhistorisk Selskab, og vi optager via diktafon som Forstads-museet udlåner til formålet. Erindringerne kommer naturligt og gennem spørgsmål fra intervieweren. Emnerne spænder vidt fra barn- og ungdomserindringer fra Avedøre/Hvidovre, Lokalborger igennem tiderne, erhvervsvirksomheder, alt med baggrund i Hvidovres liv og steder, der har betydning for vores liv i forstaden, med det formål at fastholde vores fortællinger.

SÅ ER DU INTERESSERET, kan du henvende/ringe til et af bestyrelsesmedlemmerne. Så bliver du herefter kontaktet.

Louise Kofod Ahmts foredrag

Af Ole Asbjørn Petersen

Mandag den 24. februar 2014 fortalte Louise Kofod Ahmt fra Greve Museum om 1. verdenskrig og tankerne bag det nye museum for 1. verdenskrig. Museet placeres på Mosede Fort.

Ole Asbjørn Petersen bød velkommen og påpegede, at år 2014 er et jubilæumsår. I 1814 blev Norge selvstændigt, Danmark fik sin første folkeskolelov, 1864 tabte vi slagene ved Dybbøl, 1914 startede 1. verdenskrig, 2014 er 75 året for starten af 2. verdenskrig, og endelig er det 25 året for Murens fald.

På Greve Museum har man valgt at fokusere på 1. verdenskrig, og Louise Kofod Ahmt (LKA) indledte med at fortælle om den "glemte" verdenskrig 2014-2018, som i mange lande blev omtalt som Den store Krig. I en interviewundersøgelse oplevede LKA, at adskillige ikke havde nogen eksakt viden om krigen og forbandt den med 2. verdenskrig Afslutningen den 11.11. kl. 11.00 og de efterfølgende grænsedragninger i Europa førte mange historikere til den opfattelse, at 1. verdenskrig gik direkte til starten af den 2. verdenskrig. Så de interviewede var måske mere i overensstemmelse med sandheden, end de selv var klar over.

I Danmark balancerede man som neutralt land mellem England og Tyskland, hvad der var en svær balancegang. De danske politikere så det som deres opgave at varetage vores militære forsvar, de handelsmæssige forbindelser og rigets indre sammenhængskraft. Tunestillingen og mineudlægningen som eksempler på det første, handelen til de krigsførende magter som det andet og ikke mindst reguleringslovene (Ove Rohde) som det tredje.

LKA fortalte dernæst om lokale forhold, både hvad det betød for hverdagslivet i Greveområdet med 50 % flere indbyggere (soldater) og de steder, som soldaterne forlod for at deltage i sikringsstyrelsen. I Greveområdet steg fertilitetsraten, og LKA fremførte et eksempel fra en satirisk tegning, hvor teksten lød: "Jeg kan ikke huske, hvad han hed, men der stod nummer 9 i huen".

Efter pausen orienterede LKA om de tanker, der ligger bag det nye museum. De overordnede temaer omkring 1. verdenskrigmuseet er velfærd, krig og neutralitet. Det er således ikke et krigsmuseum, der bliver tale om, men et museum, der skal fortælle bredt om Danmark under 1. verdenskrig.

Museet åbner den 8. august 2014,

og efterfølgende arrangerer selskabet en tur, hvor vi får mulighed for at se og opleve det nye museum. Dato kan ses på side 34 i dette medlemsblad.

Efter foredraget opfordrede LKA til, at man kom med idéer til, hvordan man kunne give publikum en god oplevelse på museet. Der kom flere forslag, som blev taget med tilbage til Greve Museum: Kan der i udstillingen oplyses om eventuelle faretruende momenter under krigen, der kunne have medført alvorlige krigshandlinger, kan man følge soldaternes hverdag, hvordan foregik kommunikationen, kan for megen digitalisering sløre overblikket, er det muligt at se forskelle på 1. og 2. verdenskrig, hvorfor er Danmark besat i 2. verdenskrig og ikke i 1., kan man se linjen fra 1. til 2. verdenskrig og spørgsmål om kontra-

faktisk historieskrivning?

Spørgsmålene var mange, og de godt 50 deltagende fik skærpet appetitten til det kommende museumsbesøg.

Danmarks neutralitet skulle forsvares militært, og fra Mosede Fort til Roskilde Fjord blev der skabt en fæstningslinje med skyttegrave, pigtrådsspærringer og skydehuller. Ikke kun militær forebyggelse, men også diplomati og salg af fødevarer til begge krigsførende alliancer var vigtig for at fastholde neutraliteten.

Greve Museum vil markere 100 års jubilæet med en udstilling: ”På kanten af en krig – Neutralitet mellem krig og velfærd”. Udstillingen åbner den 8. august, og selskabet arrangerer efterfølgende en medlemsudflugt til det nye museum.

Auditoriet i Avedøreljren var rammen om Louise Ahmts foredrag

Om 4 H-aktiviteter i Hvidovre

Af Jens Frederik Jørgensen efter samtale med Lillian Ingberg

I medlemsbladet nr. 1-2013 efterlyste vi oplysninger om 4 H-haverne i Avedøre. Efterlysningen resulterede i, at Lillian Ingberg henvendte sig til om 4 H-arbejdet i Hvidovre.

Foreningen 4H Hvidovre-Valby indbyder alle børn og unge op til 16 år til at udstille deres kæle- og hobbydyr på børnedyrskuet ved Byfesten. Hvad enten det er hunde, kaniner, katte, ørkenrotter, mus, høns, krybdyr eller noget helt andet.

Lillian Ingberg var i en periode med til at arrangere børnedyrskuer i Hvidovre og i Københavnsområdet, samtidig med at hun var regnskabsfører for 4 H, Hvidovre-

Valby. På det tidspunkt var Rita Siig Nielsen en meget energisk og aktiv formand.

Lillian fortæller, at hendes søn et år udstillede sine sorte høns på dyrskuet i Roskilde, og her blev hun spurgt, om hun ikke havde lyst til at være med i 4 H-arbejdet. Det havde hun og gik med i arbejdet. Lillian har samlet en mappe med materiale fra den tid hun var aktiv i 4 H. Den mappe har jeg kigget igennem sammen med Lillian.

Mappens indhold vidner om et højt aktivitetsniveau i slutningen af 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne. Der blev afholdt børnedyrskuer i Hvidovre – på Hvidovre Torv og ved Rådhuset bl.a. 13.6.1992 og 4.6.1994. Herudover deltog den lokale 4 H-afdeling i de år i de store børnedyrskuer i Københavnsområdet – på Rådhuspladsen, Vor Frue Kirkeplads, Christiansborg Slotsplads, Nyboder Skole eller Ullerup marked.

Børn kunne udstille deres kæledyr. Hunde, kaniner, marsvin, katte og fugle, men også en rotte og en slange var engang udstillet, fortæller Lillian. Der var opbygget en træningsbane for hunde. Dyrene (og børnenes viden) blev bedømt. Dyrene skulle præsenteres, og børne-

ne skulle besvare spørgsmål for at vise deres viden om dyret og om dets pasning og pleje.

Børnedyrskuet havde også en lang række udstillere. Naturfredningsforeninger, dyreværnsforeninger, biavlforening, fugle- og fjerkræforeninger, Falck og dyrlæger. Derudover var der et år besøg af en Carlsberg-vogn med bryggerheste. Og til dyrskuet hørte der selvfølgelig også underholdning, mad og vafler.

Lillians mappe fortæller også om andre 4 H-aktiviteter, såsom bon-

degårdsture, madlavningskurser og kursus i pasning af kæledyr.

Om haverne i Avedøre fortæller en annonce fra 1994, at børn kunne få deres egen have ved Avedøre Gadekær, hvor man mødtes hver tirsdag. Så vidt vides, stoppede 4 H-aktiviteterne i Hvidovre-Valby for 5-6 år siden.

Ligger du inde med oplysninger, billeder o. lign. fra 4 H-arbejdet, eller har du eller dit barn været aktiv og kan fortælle mere, så hører vi gerne fra dig.

4H AKTIV FRITID FOR ALLE BØRN
Landbrugets børne- og ungdomsarbejde

Hvordan passer jeg min hund?

Vi skal snakke om: Hvad spiser hunden?
 Hvordan plejes hunden?
 Hvordan motioneres hunden?
 Hvad kan jeg lære hunden?

Kom og vær med, hvis du har hund, eller hvis du ønsker dig en hund.

Der vil være saftevand og kage.

Vi mødes onsdag den 15. januar kl. 17.30 - 19.00 i et klasselokale på Dansborgskolen i Hvidovre, lige ved Frihedens S-station.

Medlemmer af Hvidovre-Valby 4H deltager gratis. Er du ikke medlem, koster 10 kroner at deltage.

Ring og tilmeld dig senest den 14. januar på telefon 36 30 28 96.

Venlig hilsen
Hvidovre-Valby 4H

Rita
Rita Sthg
Borghaven 20
2500 Valby

EN FLITIG HÅND · ET KVAKT HOVED · ET VARMT HJERTE · ET GODT HJERBÆD

Et eksempel på et af 4-H's mange arrangementer

MEDLEMS-ARRANGEMENTER 2014

Onsdag den 3. september kl. 19.00 i Auditoriet i Avedørelejren

Lars Bo Henriksen gentager sin fortælling om sine drenge- og ungdomsår i Hvidovre Idrætsforening. Grundet stor deltagelse til Lars's foredrag den 2. april, har vi valgt at gentage foredraget. Det venter nogle dejlige timer, og der er allerede 17 på venteliste. Deltagelse 25 kr. inkl. kaffe/te. Betaling den 3. september ved foredragets start

Tirsdag den 16. september kl. 11.00 på Mosede Fort/1. verdenskrigsmuseum

Denne dag følger vi op på foredraget den 24. februar med Louise Ahmt i Avedørelejrens Auditorium. Museet åbner i august, og vi er nogle af de første, der får mulighed for at blive vist rundt. Udstillingen bærer navnet "På kanten af krig".

Der kan deltage 15 personer på en guidet rundvisning. Første hold starter kl. 11.00 og andet kl. 11.30.

Hvis man skal med offentlige transportmidler, stopper S- tog E ved Karlslunde Station, hvorfra men kan tage bus 120 til Mosede Fort (8 min.) Mosede Strandvej 89, Greve.

Efter rundvisningen ses vi i Fortets Café og Restaurant, hvor vi over en øl/vand kan tale om dagens oplevelser. Betaling 150 kr. inkl. øl/vand.

Tilmelding er nødvendig og skal ske til Forstadsmuseet senest torsdag den 11. september. Betaling kan ske ved indbetaling til bankkonto: Jyske Bank reg.nr. 5025 konto 1028523. Vil man betale ved personligt fremmøde er vi på Rytterskolen torsdag den 11. september kl. 10-11, men husk tilmelding sker til Forstadsmuseet

Mandag den 27. oktober kl. 19.00 i Auditoriet, Avedørelejren

Anja Olsen, fungerende leder af Forstadsmuseet, og Poul Sverrild vil denne aften være vores gæster.

Anja vil fortælle om de mange spændende aktiviteter, der er i gang på Forstadsmuseet og de kommende projekter.

Poul er i gang med sin Ph.d. om Forstadens udvikling. Det bliver bl.a. en fortælling om hvordan det er gået til, at Forstaden er ved at indtage en plads som dansk kulturarv.. To gode fortællere venter os.

Torsdag den 6. november Rytterskoleledag kl. 11.00-14.00

Rytterskolen er denne dag åben for interesserede medlemmer og borgere.

Kom og fortæl om dine oplevelser i Hvidovre/Avedøre. Din fortælling vil indgå i Forstadsmuseets arkiv til gavn for folk, der har interesse for det lokalhistoriske.

Der vises en power-point præsentation af Hvidovre Lokalhistoriske Selskab.

Museets malerier vises på skærmen (præsenteret som de er systematiseret af Søren Brogaard).

Tilmelding, undtaget generalforsamlinger, er nødvendig, og kan ske til Forstadsmuseet på telefon eller e-mail (se side 2)

Ændringer i de enkelte arrangementer: se Hvidovre Avis eller Selskabets hjemmeside.

Se mere på www.hvidovrelokalhistoriskeselskab.dk

BESTYRELSEN FOR HVIDOVRE
LOKALHISTORISKE SELSKAB 2014

Formand Ole Asbjørn Petersen
Grenhusene 53
tlf. 2296 5785
e-mail: oleasbjornpetersen@gmail.com

Næstformand Jens Frederik Jørgensen
Ørumvej 20
tlf. 2423 0595
e-mail: jfj@tdcadsl.dk

Kasserer Lars Bo Henriksen
Hvidovrevej 402
tlf. 3678 4869
e-mail: larsbo@sport.dk

Bestyrelsesmedlem Frank H. Gudmann
Tavlekærsvvej 75
tlf. 2536 5481
e-mail: frankgudmann@gmail.com

Bestyrelsesmedlem Jette Randal-Lund
Østre Kvartergade 9 st.th
tlf. 2295 5431
e-mail: jette.randallund@gmail.com

KB medlem Niels Ulsing
Arnold Nielsens Boulevard 107, 2. tv.
Tlf.: 5123 3976
E-mail: niu@hvidovre.dk

KB medlem Charlotte H. Larsen
Præstemosen 14
Tlf.: 6162 3376
E-mail: chl@hvidovre.dk

1.suppl. Birte Gerdes
Strandmarksvej 46, 2.th.
2650 Hvidovre
3678 8404
e-mail: birtegerdes@yahoo.dk

2.suppl. Gitte Jakobsen
Aktæons Allé 28
tlf. 3675 9539
e-mail: gittejak51@gmail.com

Revisorer

Revisor Hubert Steffensen
Hesselbjergvej 12
3649 0963

Revisorsuppleant Inge Larsen
Berners Vænge 7. 2.tv.
tlf. 3678 4736

Forretningsudvalg :

Ole Asbjørn Petersen, Jens Frederik Jørgensen, Lars Bo Henriksen.

Arrangementsudvalg :

Ole Asbjørn Petersen, Knud Nygaard Jensen, Birgit Møller Kristensen , Jette Randal-Lund.

Kommunikationsudvalg:

Ole Asbjørn Petersen, Jørgen Salhauge, Jette Randal-Lund, Jens Frederik Jørgensen, Anja Olsen.

Kulturistudvalget:

Jette Randal-Lund, Birte Gerdes.

Interviewgruppen:

Ole Asbjørn Petersen, Jens Frederik Jørgensen, Jette Randal-Lund, Gitte Jakobsen, Ejvind Jensen, Birgit Møller-Kristensen, Anders Aalund, Karen Johansen.

Web- og bladredaktør:

Jørgen Salhauge
Engstrupgårdsvej 38
tlf. 4098 0650
e-mail: redaktionenhls@live.dk

Girokonto: 8293 4707
Bankkonto: Jyske Bank
5025 1028523

Adresseetiket

Juni 1974: Skal Strandmarksskolen rives ned for at give plads til en ny skole. Det er det store diskussionsemne i 2. halvdel af året. Med Ketty Kristensen i spidsen deltager 1.800 i protestmøde, og der afleveres 11.000 underskrifter til kommunalbestyrelsen, der vælger at udsætte beslutningen. Se mere inde i bladet om, hvad der mere skete for 40 år siden.